

Vážený pan
PhDr. Jindřich Fryč
náměstek ministra školství, mládeže a tělovýchovy ČR
pro regionální školství
Karmelitská
118 12 Praha 1

V Praze 23. 10. 2012

Věc: Upozornění na metodu „Barvy života“

Vážený pane náměstku,

dovoluji si Vás informovat o závěrech odborníků Unie psychologických asociací ČR ve velmi závažné skutečnosti ve věci metody zvané „Barvy života“, která je komerčně distribuována firmou DAP Services a.s.

Vzhledem ke stížnostem a pochybnostem mnoha psychologů v praxi i stížnostem některých klientů, požádalo předsednictvo Unie psychologických asociací (UPA ČR) experty v oblasti psychometrie a psychodiagnostiky o analýzu dostupných podkladových materiálů k této metodě. Mezi oslovenými odborníky je i renomovaný psycholog, který je členem *Board of Assessment EFPA (Výboru pro diagnostiku při Evropské federaci psychologických asociací)*. První výsledky této analýzy ukázaly na alarmující skutečnosti, a proto UPA v červnu 2012 zveřejnila na svých stránkách upozornění pro odbornou obec i pro veřejnost varující před užíváním metody Barvy života.

Autoři této metody na svých webových stránkách informují veřejnost následovně: *« Barvy samotné jsou uznávanou psychologickou metodou již velice dlouho. Autor metody Jiří Šimonek využil zkušeností i myšlenek starých čínských a sumerských myslitelů, pana Goetha, Maxe Planka a nejvíce pana Maxe Lüschera, který vše propojil do Lüscherova barvového testu. »*

Přitom v objasnění východisek hovoří autoři následovně: *„Základ techniky barvově slovních asociací je tedy důsledně položen na neurobiologické rovině lidského mozku (strukturálně funkční) a nikoli na základě jakékoli psychologické teorie. Potud snad lze jasně rozeznat, že data jsou data opakovaně ověřitelná, kvantifikovatelná, tříditelná, porovnatelná atd. (viz. 8 kritérií kvality metody a poznávání - F. Koukolík – Přednášky o třetí kultuře, Praha 2004).*

Jen namátkou lze uvést neuvěřitelně širokospektrální využití této metody: od autoevaluace školy v řadě krajů (se souhlasem či doporučením ČŠI – sic!), klimatu sboru, školní třídy („Třída v krizi“) i celé školy, až po profily individuálního klienta/žáka ve vztahu k jeho další studijní a profesní dráze nebo až po zjišťování inklinace k různému druhu onemocnění organismu (alergie). Test je administrován on-line, nerespektuje různé rozlišovací schopnosti monitorů a už vůbec neseznamuje uživatele – tedy psychology – s obsahem metody a s tím, co je „na pozadí jejího výsledku“.

Stranou nechávám nedostatky pro politické rozhodování zdánlivě technické, ale přesto naprosto základní (charakteristiky vzorku, reliabilita, validita, normy atd.). Mezi uživateli-pedagogy je metoda přijímána, autoři přichází s výsledkem, který je zpracován do podoby zprávy například o situaci ve třídě, může působit i věrohodně zejména záplava grafických zobrazení o situaci ve vztazích třídního kolektivu, co na tom, že informace mají stejnou hodnotu jako práce s modus operandi „pravděpodobností“.

Z časopisu Podnosánek, který DAP Services vydává, vyplývá, že se aktivně zapojili do řešení projektů z OP VK a na aktivity spojené s touto metodou čerpali a stále čerpají finanční prostředky z OP VK: například: „**Školní rok začal letos příznivě zejména pro střední školy. Díky šabloně VII/1 ZLEPŠOVÁNÍ SOCIÁLNÍHO KLIMATU VE ŠKOLE – VYTVÁŘENÍ OTEVŘENÉHO A PODPORUJÍCÍHO ŠKOLNÍHO PROSTŘEDÍ (174 673 Kč).**“ aktuálně řeší projekt zaměřený na aplikaci metody v oblasti kariérového poradenství ve Zlínském kraji.

V časopise se dále uvádí, že: *(..) v měsíci květnu 2011 byly vypsané nové výzvy v programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost – OP VK. V průběhu několika let jsme vytvořili více než 15 úspěšných konceptů, které se dají v OPVK uplatnit. Pokud byste měli zájem o projekt, neváhejte mne kontaktovat. Výzvy jsou otevřeny v krajích Olomouckém, Moravskoslezském, Plzeňském, Jihomoravském, Středočeském, Pardubickém, Ústeckém a Zlínském (pesek@dap-services.cz).*

K dnešnímu dni jsme vlastním šetřením zjistili, že jde o řadu projektů (!): např. o projekt CZ.1.07/1.1.00/08.0073 Zavádění evaluačních nástrojů pro zlepšování kvality vzdělávání ve Zlínském kraji (6 649 754,71 Kč). Dále o projekty CZ.1.07/1.2.00/08.0105 (Ústecký kraj – příjemce UJEP Ústí n/Labem; více než 12,340 mil Kč – firma DAP přímo zapojena není, její metoda se ale v něm užívá), podobně participace v projektu OP VK „Nadání – brána k úspěchu“ realizovaném ve třech krajích ČR atd. Přehled projektů máme k dispozici a můžeme poskytnout dílčí přehled vzdělávacích a dalších aktivit firmy DAP s využíváním této metody.

Dne 18. 10. 2012 předsednictvo UPA na svém zasedání projednalo závěry analýzy uváděné metody. Nyní předsednictvo UPA svolává jednání s firmou DAP Services a současně si dovoluje upozornit MŠMT na rizika spojená s užíváním této „metody“ a na zcela nevěrohodné závěry, které v souvislosti s užíváním metody jsou prezentovány.

Vážený pane náměstků, vzhledem k uváděným informacím o zapojování firmy DAP Services do projektů ESF z OP VK s podporou MŠMT, kdy byly a jsou čerpány veřejné prostředky na dubiózní a ve svém důsledku škodlivé komerční využívání této „metody“, dovoluujeme si upozornit na rizika s tímto spojená, zejména co se týče uznatelnosti těchto nákladů. Je mi velmi líto, že se na Vás obracím v tak nepříjemné záležitosti, ale jsem nucen Vás na tyto skutečnosti nejen upozornit, ale zároveň Vás požádat o přijetí nápravných opatření jak směrem do minulosti (o odpověď na otázku, jak se to mohlo stát, kdo byl posuzovatelem projektů) a současně i do budoucnosti. Domnívám se, že v zájmu žáků a studentů, učitelů, managementů škol i rodičů a širší veřejnosti je, aby MŠMT dále nepodporovalo projekty s užíváním metody, resp. s firmou DAP Services.

Se srdečným pozdravem

Prof. PhDr. Stanislav Štech, CSc.
předseda UPA ČR

